

Nacional

Pàgines 6 a 10

Entrevista ▶ Jaume Bartumeu fa una valoració de la situació actual del país i presenta els pu

Jaume Bartumeu

President de Progressistes-SDP

«DA ha fet un dibuix en el qual només viuen els rics i d'aquí ve la inviabilitat d'Andorra com a país»

VICTORIA GÓMEZ PÉREZ
ANDORRA LA VELLA

[@victoriagomezp](#)

El president de Progressistes-SDP, Jaume Bartumeu, repassa els aspectes més importants de la candidatura anunciada la setmana passada amb el Partit Socialdemòcrata (PS) per concórrer a les pròximes eleccions generals. Una aliança d'esquerres que busca acabar amb l'hegemonia de Demòcrates i que té com a principals punts d'unió l'acord d'associació amb la Unió Europea, l'endeutament públic i la fractura social, incloent-hi la problemàtica de l'habitatge i la pèrdua de poder adquisitiu de la ciutadania.

–La unió SDP + PS era la lògica per encarar les pròximes eleccions?

–No vull oblidar ni menystenir que durant dos anys he estat exposant argumentadament que el que necessita el país és un gran pacte d'Estat per encarar la difícil situació que tenim actualment i la que vindrà a partir de la instal·lació del nou Govern. Després de repetides trobades amb gairebé totes les forces polítiques, hem arribat al convenciment que no hi havia la voluntat d'aconseguir cap acord abans de les eleccions i nosaltres [Progressistes-SDP] ens hem hagut de plantejar com i de quina ma-

nera podíem traslladar la proposta progressista a l'electorat. Des de l'assemblea que vam fer el 16 de juny, sempre hem dit que el no volíem era afegir una llista més a aquesta profusió de candidatures que està havent-hi, sinó que el que ens ha semblat que cal és buscar una aliança socialdemòcrata per tenir més força al Consell General, i donar el tomb si és possible, amb la voluntat d'estendre la mà a tots els partits polítics que vulguin dibuixar un país diferent del qual tenim actualment.

–Tenen alguna novetat respecte al nom de la unió o de les persones que aniran a les llistes?

–Hi ha a qui li agrada posar salsa a on no hi cal tanta, i van sortint diferents rumors, però nosaltres anem al nostre ritme i encara no hi ha novetats que puguem anunciar.

–Per què vostè no s'hi presentarà?

–Perquè no tinc ni voluntat ni ganes personals i em sembla que el què he de fer és campanya al costat de les nostres candidates i candidats dins l'aliança pactada i després ja veurem què passa. No estic en situació d'anar en una candidatura ni de discutir qui l'ha d'encapçalar. El Partit Socialdemòcrata ja havia decidit qui seria el

seu candidat, Pere López, i nosaltres havíem decidit que sols no fariem cap candidatura, així que jo no m'hi presentaré.

–Creu que la unió té prou força per acabar amb l'hegemonia de Demòcrates?

–L'aliança no s'estructura com va néixer DA el 2011 per fer fora algú del despatx del tercer pis de l'edifici administratiu del Govern, sinó que la nostra proposta és de futur i per intentar redreçar la situació actual. Jo crec que tal com van les coses, Demòcrates tots sols van fent esforços per trontollar la seva hegemonia.

–El dia de la presentació van dir que estaven oberts a noves incorporacions. Pensaven en algú en concret?

–No pensàvem en ningú en concret, però el que es volia dir amb això és que, tal com evoluciona la situació, que és completament anormal, hi haurà moltes candidatures anunciades o propostes soterrades que no arribaran a concretar-se. A partir d'aquí, si algú o alguns volen afegir-se a la nostra aliança socialdemòcrata i progressista, tenim la mà estesa.

–Com resumiria la candidatura?

–Els eixos bàsics són les nostres tres

principals preocupacions: primer, s'ha d'aconseguir un bon acord amb la Unió Europea, i és important l'adjectiu *bon*, perquè creiem que tal com sembla, i dic sembla perquè hi ha molt poca informació i molta ocultació al respecte, que s'està negociant, no estem convençuts que sigui la proposta adequada. Segon, el creixement de l'endeutament públic; aquest és un tema que em preocupa des de fa molt de temps, perquè el deute de l'Estat està absolutament disparat i la pandèmia no és excusa, perquè el deute històric ja hi era i ara només hem de constatar que, amb l'evolució dels mercats financers internacionals, l'augment del tipus d'interès encarirà molt més el servei i, per tant, aquesta és una qüestió cabdal per molt que DA negui l'evidència amb tossuderia. I, tercer, la voluntat de treballar per aturar la fractura social i les dues Andorres, i aquí s'inclou l'habitatge, la sanitat, l'atenció social, etc. Només això ja és un programa electoral, després hi haurà més coses, com la transparència en les actuacions del Govern o la inadmissible qüestió que es continuï amagant la relació d'empreses i professionals que van sol·licitar i obtenir un aval de préstecs durant la crisi sanitària. A nosaltres se'ns fa impossible d'entendre que al

BOPA es publiquin les pensions de suport al règim de lloguer o les beques escolars, o les seves denegacions, inclús amb el nom i cognoms de persones menors d'edat, i, en canvi, s'amaguin unes llistes que haurien de ser públiques, no perquè ho diguem nosaltres, sinó perquè ho diu la llei.

–Com veu els moviments que han sorgit els últims mesos amb la creació de tantes formacions polítiques?

–La Constitució que vam voler, i que tot just la setmana passada va fer 30 anys que va votar al Consell General, estableix el principi de la llibertat de creació de forces polítiques i, per tant, jo no m'oposaré a què les ciutadanes i els ciutadans andorranos vulguin defensar legítimament una proposta política. Però la política s'ha d'intentar fer des de la seriositat i, és clar, a vegades llegim i escoltem idees una mica estrafolàries, amb tots els respectes.

–I això li preocupa?

–Bé, els ciutadans que són sempre més intel·ligents que els polítics, ja s'ocuparan de triar el gra de la palla.

–Creu que els polítics actuals viuen la mateixa realitat que la resta de la societat?

nts més importants de l'aliança entre SDP i el PS

Pàgines 6 i 7 <<<

–El cap de Govern i el Govern de DA viuen absolutament aïllats de la realitat. Viuen en una bombolla d'autosatisfacció, aplaudits pel cor nacional dels estómacs agraits. Això no és una crítica, sinó la manifestació d'una preocupació enorme, perquè si el Govern no toca de peus a terra, difícilment podrà encarar amb responsabilitat, seriositat i opcions de sortir-se'n els grans desafiaments que té el país.

–Deia abans que l'actual acord amb Europa no és prou bo. Per què?

–No puc contestar aquesta pregunta, no perquè no vulgui, sinó perquè no tinc tota la informació necessària. En tinc molta, de fet, crec que en tinc més que molts consellers generals, cosa que és preocupant, però no tota la que hauríem de tenir tots els ciutadans. Quan dic que volem un bon acord d'associació, em refereixo al fet que, el primer que hem de fer, és saber exactament què hi ha a les carpetes de la negociació i, en segon lloc, explicar a la població, als empresaris i als professionals els avantatges i els inconvenients. Si volem que surti un resultat favorable en el referèndum, que ho volem, sempre que sigui un bon acord, necessitem una bona comunicació política en què es posin totes les cartes damunt la taula i no la comunicació cloroform que tenim actualment. Continuar amb aquest sistema en què sembla que quan s'aconsegueix una petita espurna de resultats s'anuncia a bombo i platerets demostra que no saben què és una negociació internacional, perquè hi ha el principi que diu que mentre no s'ha acordat tot el text, no s'ha acordat res.

–A què es refereix amb avantatges i inconvenients?

–Jo soc el cap de Govern que va demanar l'inici d'un acord d'associació d'embranchament amb la Unió Europea l'any 2010 amb el qual buscava que empresaris, professionals i joves andorrans puguin treballar, comerciar i estudiar a Europa amb les mateixes condicions que la resta de ciutadans europeus. Quines contrapartides hi ha? Que si entrem al mercat interior europeu, les quatre

llibertats s'hauran d'aplicar a Andorra amb modulacions i períodes transitoris, però sense que ens facin un vestit a mida. És a dir, ens arreglaran les mànigues, però no tot el vestit. Així que pretendre, i aquesta és una de les claus que ara ens estan amagant, que Andorra continuï endavant sense que la lliure circulació de capitals sigui d'aplicació al país, és enganyar la gent. Sé que no toquen de peus a terra en moltes coses, però no em puc creure que no sàpiguen que aquest punt haurà de ser dins de l'acord.

–La preocupació principal dels ciutadans és l'habitatge. Com es pot resoldre?

–Aturant l'especulació que ha promogut DA els últims 12 anys, des de l'aparició d'una llei d'inversió estrangera que només ha portat al país capital especulatiu i que ha encès el mercat immobiliari fins a nivells insostenibles. Han fet el dibuix en el qual només hi poden viure els rics i d'aquí ve la fractura social i la inviabilitat d'Andorra com a país. Com resoldre això? Aturant l'especulació i seguint l'exemple de països que no formen pas part de l'àmbit comunista, com el Canadà, que han adoptat disposicions legislatives molt clares limitant la inversió estrangera i amb seguretat jurídica, cosa que també trobem molt a faltar aquí. La problemàtica de l'habitatge no és fàcil de resoldre, però primer s'han de deixar de permetre inversions immobiliàries forassenyades i, després, impulsar iniciatives relacionades amb l'habitatge públic.

–El creixement urbanístic se n'ha anat de mare?

–Sí, però volgutament. Això no passa per una creació espontània, sinó que s'ha afavorit des del Govern, especialment els últims quatre anys. La llei d'inversió estrangera ho provoca, però l'Executiu ho pot reorientar i fins ara no ho ha fet. És més, han proposat solucions demagògiques.

–Què vol dir?

–Per exemple, que hi hagi la fundació privada d'una família que ha volgut fer, i pagar, un edifici amb pisos

«La política s'ha d'intentar fer des de la seriositat i a vegades llegim i escoltem idees una mica estrafolàries»

«Si el Govern no toca de peus a terra, difícilment podrà encarar amb responsabilitat els desafiaments»

de lloguer a preu raonable i que hàgim de suportar la imatge als mitjans de comunicació del candidat de DA com si fos el seu Govern qui ha promogut aquesta iniciativa és la demostració que aquí s'ha perdut una mica el sentit de la realitat.

–Què suggereixen per les pensions?

–Encara s'està fent el programa, però la meua opinió és que les pensions s'han d'actualitzar fins al punt que la gent pugui viure de manera decent en el país en el qual ha treballat tota la vida i també s'ha de revisar la política d'inversió dels punts de veïlla de la seguretat social per comprovar que estem en la bona línia. Jo crec que no ho estem, però, una vegada més, cal més informació.

–Respecte al sistema de salut, què s'ha de canviar?

–En primer lloc, acabar amb aquest sistema d'importar grans personatges gestors d'empreses hospitalàries per dirigir la sanitat pública del nostre país. Hem de salvar el sistema i, per tant, no pot haver-hi un totalitarisme en la gestió i hem d'entendre que el salari social al qual tenen dret els ciutadans hi ha una bona atenció no es pot gestionar amb criteris de rendibilitat. L'Hospital Nostra Senyora de Meritxell no és una empresa, és un servei públic.

–El cap de Govern diu moltes vegades que Andorra té un dels millors sistemes sanitaris del món. És veritat?

–Andorra té un sistema de salut que en el seu moment va ser punter, però dissortadament, ara ja no ho és, perquè la pandèmia ha estat la gota que ha fet vessar el vas de la paciència i el cansament dels professionals que treballen a l'hospital, que aquests sí que són meravellosos. Crec que des del personal auxiliar fins als metges estan cansats d'una manca de respecte, que no és només derivada d'una deficient remuneració de la seva tasca, sinó també de consideració professional. No es considera prou al personal i això provoca dimissions i baixes per tota mena de motius i per solucionar-ho cal un gran pacte de país.

–En Educació calen canvis?

–En Educació cal una mena d'examen de consciència sobre si totes les modificacions que s'han anat fent en els últims plans d'estudi ens donen uns alumnes que arriben al Batxillerat amb una base de formació suficient o no. Jo crec que no. I això es veu després, en l'ensenyament superior.

–Què li han semblat les mesures per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania?

–És més una demostració de la cosmètica comunicativa del Govern de DA que no pas una solució als problemes greus de les famílies que es troben en el llindar de la pobresa i que cada vegada estan augmentant més.

–Com ha constatat que la societat està fracturada?

–És la diferència entre viure tancat en un despatx o conviure amb la ciutadania i anar a comprar als mateixos llocs on van les persones que potser no tenen la sort que tenim nosaltres, els que tenim una posició afortunada i un patrimoni. Però per mi és cada dia més evident que hi ha diferents barris i que hi ha persones que a l'hora d'omplir la cistella de la compra han de reduir les despeses, cosa que abans no passava.

–Un cop fracturada la societat, es pot reparar?

–La pregunta és: volem ser un país *low cost*, però amb un nivell top de rics que visquin a les torres d'Escaldes a un milió d'euros la unitat? O volem ser un país de qualitat? Això també implica el turisme i, per tant, uns salaris de qualitat per donar uns serveis de qualitat. Aquí els que haurien de fer un examen de consciència són la Confederació Empresarial Andorrana, que es caracteritza per llençar clams contra el més mínim augment de la retribució dels treballadors, i la Cambra de Comerç, que no estan jugant un bon paper com a ajudants de la construcció d'una economia de futur.

–Si arriben al Govern, es trobaran amb molts fronts oberts.

–Sí, serà un mal de cap, però les dificultats serveixen per avançar. ≡